

Datum: 22.04.2015

Medij: RTS1

Emisija: Oko

Autori: Redakcija

Teme: Konkurencija.; Dobrovoljni penzijski fond Generali

	Početak	Trajanje
Emisija	22.04.2015 18:30:00	30:00
Prilog	22.04.2015 18:30:00	30:00

Naslov: Privatne penzije

4483

Voditelj:

Dobra vam večer, gledate Oko ekonomije, moje ime je Vesna Damjanić. Razmišljate li vi o penziji, kolika će biti i kako ćete od nje da živite? Uplaćujete li privatnu penziju ili se oslanjate na državnu? Ministar finansija poručuje iz Vašingtona da bi mogla da se uvede obavezna uplata privatne penzije jer je postojeći sistem neodrživ. To je otvorilo nove i stare dileme o privatnoj penziji, reformi penzionog sistema i o tome večeras razgovaramo šta nas čeka pod stare dane. Moji gosti su profesorka Ekonomskog fakulteta Jelena Kočović, urednica magazina Biznis i Ekonometar Radojka Nikolić i član Fiskalnog saveta i stručnjak za penzione sisteme Nikola Altiparmakov. Hvala vam što ste gosti Oka. A o tome da li su fondovi spremni za obaveznu privatnu penziju, koliko ljudi uopšte uplaćuje privatno za stare dane, tokom emisije govoriće Nataša Marjanović iz Generali penzionog fonda i Zoran Milivojević iz Dunav penzionog fonda. Evo za početak, pre nego što objasnimo šta bi uopšte značilo privatno obavezno penziono osiguranje, šta bi to promenilo za nas koje penzija čeka? Dakle, gospodine Altiparmakov, sada je penzija prosečna 23 hiljade dinara. Ako bismo morali obavezno da uplaćujemo privatne fondove, da li bi nam penzija bila veća?

Nikola Altiparmakov, član Fiskalnog saveta:

Kratak odgovor je ne. E sad da objasnimo zašto ne. Dakle, sa jedne strane imamo državne penzijske fondove koji su praktično bazirani na sistemu međugeneracijske solidarnosti, tzv. tekućem finansiranju, gde vi uzimate doprinose od radnika i iz toga isplaćujete penzije i sa druge strane imamo privatne kapitalisane penzijske sisteme, gde vi uplaćujete u neke privatne finansijske institucije, oni zatim taj novac investiraju i zatim po penzionisanju koriste taj novac. I ovako, široj javnosti sigurno to deluje kao dva ekstrema, kao dva potpuno različita pristupa...

Voditelj:

Imamo državno i privatno.

Nikola Altiparmakov, član Fiskalnog saveta:

... penzijskom sistemu, međutim ono što je ključno naglasiti, da sa ekonomskog stanovišta nema suštinske razlike između ova dva penzijska sistema. I kad shvatimo da nema neke suštinske razlike, onda i znamo da nekom radikalnom reformom ne možemo imati neke radikalne poboljšanja, jednostavno taj sistem koji mi trenutno imamo i koji je nažalost u jako teškoj finansijskoj poziciji, mi ništa ne bismo bili u boljoj poziciji ni da imamo te obavezne privatne penzijske fondove, vrlo je moguće da bi bili u goroj.

Voditelj:

Ali bismo bili u obavezi svi da uplaćujemo u privatne fondove, jel tako?

Nikola Altiparmakov, član Fiskalnog saveta:

Da, dakle tu je taj najkontraverzniji segment, ta obaveza da se uplaćuje u privatne penzijske fondove, pri čemu ti privatni penzijski fondovi vam ne garantuju nikakvu visinu penzije i veoma je moguće da te penzije budu niske i niže od državnih penzijskih fondova. To se nažalost desilo u ostalim zemljama istočne Evrope, koje su ranije uvele te obavezne privatne penzijske fondove i sada ih polako gase. Dakle, Mađarska i Poljska, koje su prve zemlje u regionu koje su uvele obavezne privatne penzijske fondove, su ih u proteklih par godina ugasile.

Voditelj:

Ministar finansija je trenutno u Vašingtonu i sasvim sigurno će dati više objašnjenja kada se vrati krajem nedelje. Ali prof. Kočović, interesantno je da 2006. godine, kada su uvedeni privatni penzioni fondovi, vi ste bili zagovornica upravo ovog, obavezne uplate u privatne fondove. Sada?

Jelena Kočović, profesorka Ekonomskog fakulteta:

2006. godine su bile drugačije performanse privrede, makroekonomski ambijent je bio povoljniji nego sad, a imajući dobro iskustvo Hrvatske upravo iz tog razloga sam mislila da je dobro rešenje za Srbiju. Međutim, posle globalne finansijske krize zapravo videla sam da sam bila u zabludi i da je srećna okolnost da nismo uveli drugi stub. Međutim, sada u ovim nepovoljnim ekonomskim uslovima mislim da sada apsolutno nije momenat za uvođenje tog obaveznog privatnog osiguranja, imajući u vidu da bi ti troškovi uvođenja bili mnogo veći od efekata koje bi postigli. Šta bi se desilo? Pri ovakvom učešću budžetskih sredstava u izvorima finansiranja penzija od nekih, prošle godine 46, 47 procenata, kada bi se smanjio iznos doprinosa sa 26%, jer bi jedan deo, recimo 6%, to je bio neki ruski model, išao u ovaj drugi, u obavezno privatno osiguranje, onda bi to bio još veći pritisak na budžet i faktički tranzicione odnose, te troškove uvođenja drugog stuba opet bi podneli građani preko poreza. Verovatno bi

Datum: 22.04.2015

Medij: RTS1

Emisija: Oko

Autori: Redakcija

Teme: Konkurencija.; Dobrovoljni penzijski fond Generali

	Početak	Trajanje
Emisija	22.04.2015 18:30:00	30:00
Prilog	22.04.2015 18:30:00	30:00

Naslov: Privatne penzije

3867

povećavali opet pritisak porezima i doprinosima na građane. I drugo, ono što želim takođe da kažem, penzijski fond je potpuno neodrživ, državni penzijski fond, postojeći, pri ovakvom učešću budžetskih sredstava. On bi još više išao zapravo u tu neodrživost uvođenjem drugog stuba.

Voditelj:

To su, znači, pokazala iskustva zemalja u Jugoistočnoj Evropi. E sad, gospođo Nikolić, kažem dok ne čujem objašnjenje ministra finansija, svi se slažu da je neodrživ ovakav penzioni sistem, da imamo jednog zaposlenog na jednog radnika, ali opet sa druge strane, kako omogućiti da te penzije u budućnosti budu veće? 23 hiljade dinara je sada prosečna penzija. Da li je to zaista samo uplatom u penzione fondove ili je potrebna dublja reforma?

Radojka Nikolić, urednica magazina Biznis i Ekonometar:

Pa dublja reforma je svakako potrebna, samo kad je reč o ovom uvođenju drugog stuba koji je ministar predložio, ja sam bila...

Voditelj:

Znači obavezna privatna penzija?

Radojka Nikolić, urednica magazina Biznis i Ekonometar:

Da prvo pojasnimo. Dakle, te penzije kako su zamišljene sa tim drugim stubom, sastoje se iz tri stuba. Prvi stub je ovo što u državni fond ide, drugi stub je obavezno privatno u koje uplaćujete i treći je privatna penzija koju dobrovoljno uplaćujete. I ta tri stuba čine jednu solidnu penziju, kako je zamišljeno. I zagovornik tog modela 90-ih godina bila je Svetska banka kad je krenula tranzicija i u mnogim zemljama Istočne i Centralne Evrope je uvedeno taj drugi stub, međutim već od 2005. godine Svetska banka napušta taj model, jer su razne deformacije, zapravo očekivanja nisu ispunjena jer on više košta, ne daje takve rezultate. Prvo treba privreda da bude na daleko višem nivou, efikasnije da radi, a prvi rezultati od uvođenja tog drugog stuba vide se tek 15 godina kasnije itd. Svejedno je, trošak države ostaje, ali se smanjuje udeo u ovom državnom fondu za penzije, jer zapravo ovaj koji izdvaja za državni fond sada deo izdvaja za državni fond, a deo od toga deli se i ide u ovaj drugi stub. Dakle, mnoge manjkavosti su utvrđene i ja se sećam...

Voditelj:

Bilo je spekulacija da bi takav sistem na neki način ukinuo tu obaveznu državnu penziju.

Radojka Nikolić, urednica magazina Biznis i Ekonometar:

Ne, on je ne ukida, on je umanjuje, zato što vi taj novac koji biste davali, koji dajete državi, koji sav doprinos dajemo za penziono osiguranje, on se deli. Deo od toga ide državi, a deo ide u obavezni privatni fond. Dakle, ja se dobro sećam, bilo je, posle 2005. je Svetska banka počela da napušta taj model i 2007. godine u oktobru je NBS organizovala jedan seminar sa predstavnicima Svetske banke i jedna od savetnica Svetske banke je objašnjavala da se za Srbiju ne predlaže uvođenje tog drugog stuba, Anita Švarc se zvala savetnica koja je baš, baš je bila odličan poznavalac te problematike...

Voditelj:

Zbog čega? Šta je rekla?

Radojka Nikolić, urednica magazina Biznis i Ekonometar:

Zato što su rezultati bili negativni, ispod očekivanja. Visok trošak za državu, jer ti penzioni fondovi privatni ovi obavezni takođe koštaju, drugo, ako se teži da se smanje javni troškovi, oni se ne smanjuju, javni troškovi države, zato što ovi privatni penzioni fondovi iz drugog stuba takođe kupuju državne hartije od vrednosti, država se takođe zadužuje, a ne podstiče se privreda i njen rast kao što se očekivalo.

Voditelj:

A da li iko garantuje kolika će ta penzija da bude i da će nje uopšte i da bude?

Radojka Nikolić, urednica magazina Biznis i Ekonometar:

Da vam kažem, računica tada je bila na primeru Hrvatske, to je ovo što gospođa Kočović kaže, jer oni su, Hrvati su isticani, oni su 2001. krenuli sa uvođenjem tog drugog stuba...

Voditelj:

A nisu odustali još uvek?

Radojka Nikolić, urednica magazina Biznis i Ekonometar:

Nisu odustali zato što je kod njih je navodno pokazivalo tada, te 2007. godine, da su rezultati dobri i oni

Datum: 22.04.2015

Medij: RTS1

Emisija: Oko

Autori: Redakcija

Teme: Konkurencija.; Dobrovoljni penzijski fond Generali

	Početak	Trajanje
Emisija	22.04.2015 18:30:00	30:00
Prilog	22.04.2015 18:30:00	30:00

Naslov: Privatne penzije

4098

su rekli da prvu penziju iz tog drugog stuba očekuju za 15 godina, što znači 2016. i da će po računicama tih hrvatskih predstavnika koji su učestvovali na seminaru ona iznositi negde oko 500 evra. Ali to je za ljude koji imaju ispod 40 godina starosti da uplaćuju ovu penziju, mogu da startuju, ovi stariji ne mogu jer oni neće ni dočekati tu penziju iz drugog stuba. Ali ono što mene iznenađuje u celoj ovoj priči oko ministra Vujovića, dakle mi imamo 2005. godine odustajanje Svetske banke od toga, 2007. se drže ova savetovanja ne samo u Srbiji, nego širom Evrope, o tome da Svetska banka odustaje od drugog stuba, 2009. godine Centar za liberalne demokratske studije i USAID rade jednu vrlo ozbiljnu studiju za nas, gde dokazuju da je nefunkcionalno, potpuno nerentabilno uvođenje drugog stuba i ne preporučuju ga nikako za Srbiju. U to vreme je sve vreme ministar Vujović u Svetskoj banci i sada odjednom ističe ovaj koji je bio tamo pod šeširom Svetske banke, sada nam kaže - mi treba da uvedemo drugi stub kao penzije, gde je dokazano u prošloj gotovo deceniji da je to propast.

Voditelj:

Verujem da ćemo čuti i to zaista pravo objašnjenje kada se vrati. A sada predlažem...

Radojka Nikolić, urednica magazina Biznis i Ekonometar:

On je to podveo, izvinjavam se, pod reformu penzionog koja je potrebna, ali za ovaj stub je dokazano da on ne doprinosi dobroj reformi penzionog sistema.

Voditelj:

Sada predlažem da pogledamo sledeće. Naime, u Srbiji postoji 6 penzionih fondova u kojima unazad 8 godina građani mogu dobrovoljno da uplaćuju privatnu penziju i prema podacima 185 hiljada građana uplaćuje privatnu penziju, odnosno svaki 10. zaposleni. Da li je realno uvesti obaveznu privatnu penziju, o tome sam razgovarala sa čelnicima dva fonda, Generalija i Dunava. Pa da pogledamo pa nastavljamo razgovor u studiju. Pre svega dobro veče. Evo, gospodine Milivojeviću, kako vi ispred Dunav osiguranja gledate na tu mogućnost da uplata za privatne penzije bude obavezna?

Zoran Milivojević, Dunav penzioni fond:

U ovom trenutku nerealno je očekivati sa našeg aspekta da država može da pokrije ukupni deficit i ukupni fiskalni deficit, uzimajući u obzir da je on za konkretno 2015. oko 190 milijardi projektovan. Sama davanja države su oko 220 milijardi i faktički probijanjem ova dva iznosa došli bi na to da je pozitivna nula.

Voditelj:

Šta hoćete da kažete? Jel realno da se uvede obavezno privatno osiguranje ili nije?

Zoran Milivojević, Dunav penzioni fond:

U ovom trenutku koliko ima pozitivnih stvari za uvođenje toliko ima i negativnih. Negativnih prvenstveno sa aspekta države i odnosa broja zaposlenih i broja penzionera, ali u svakom slučaju dobro je što država razmišlja o nečemu što će pokrenuti celu priču, pa i sama izvodljivost zavisi od toga kada će privreda krenuti, odnosno kada će se broj zaposlenih povećati.

Voditelj:

A šta bi bilo pozitivno?

Zoran Milivojević, Dunav penzioni fond:

Pozitivno je da generalno prvi stub ili državna penzija neće moći da zadovolji potrebe jer i sami znamo da je odnos sada državne penzije i potrošačke korpe negativan i da penzioneri, sadašnji penzioneri i budući penzioneri, teško da će moći s time da izlaze od 1. do 1. na kraj.

Voditelj:

Gospođo Marjanović ispred [Delta Generalija](#). Da li je izvodljivo, prema vašem mišljenju, da se sada uvede to obavezno privatno osiguranje, odnosno penziono osiguranje?

Nataša Marjanović, Generali penzioni fond:

Obavezni penzijski fondovi predstavljaju jedan vid reforme penzijskog sistema i možda, iskreno govoreći, možda i najekstremniji vid reforme penzijskog sistema i u prethodnih 10 godina kod nas se dosta polemizalo i govorilo o ovoj temi. Potreban je naravno jedan i politički i ekonomski konsenzus da se tako nešto postigne, ali ono što je važno, to je da kažemo građanima da obavezni penzijski fondovi funkcionišu isto kao i dobrovoljni penzijski fondovi iz ugla upravljanja sredstvima, ali i iz ugla korisnika, osim što su obavezni obavezni, a dobrovoljni su dobrovoljni.

Voditelj:

Da, ali tu se postavlja dilema da li bi postojala garancija visine penzije koja bi se isplatila nekome ko je

Datum: 22.04.2015

Medij: RTS1

Emisija: Oko

Autori: Redakcija

Teme: Konkurencija.; Dobrovoljni penzijski fond Generali

	Početak	Trajanje
Emisija	22.04.2015 18:30:00	30:00
Prilog	22.04.2015 18:30:00	30:00

Naslov: Privatne penzije

3425

mora da uplaćuje privatnu penziju?

Nataša Marjanović, Generali penzioni fond:

Garancije svakako zavise od nivoa uplate, od dužine perioda uplate, od prinosa koji fondovi ostvare i to su tri parametra koja utiču na to kolika će ukupno penzija iznositi, ali i danas kada govorimo o državnoj penziji, ne postoji garancija kolika će biti vaša ili moja penzija jednog dana kad odemo u penziju.

Voditelj:

Da li su fondovi spremni kada bi se uvelo obavezno privatno, privatne penzije, da li su fondovi spremni za to?

Zoran Milivojević, Dunav penzioni fond:

Manje-više svi fondovi verujem da su spremni. Konkretno ja mogu da govorim u ime Dunav penzijskog fonda, znači da svi tehnički i organizacioni i ljudski resursi su na raspolaganju da faktički svih milion i 700 hiljada trenutno zaposlenih ukoliko se donese takva odluka opslužimo.

Voditelj:

Da, ali sada privatnu penziju plaćaju 185 hiljada građana, svaki 10. zaposleni. Kažu da je to najniži procenat u Evropi. Kako motivisati ljude da više uplaćuju u privatnu penziju?

Nataša Marjanović, Generali penzioni fond:

Potrebna je jedna pre svega kontinuirana i podrška u širokom frontu od strane države, koja bi imala neki jedinstven tok i tako je to rađeno u određenim zemljama, gde su ljudi od najvećeg autoriteta u zemlji, u dužem vremenskom periodu približavali ovu temu građanima. Ona je danas svakako bliža našim građanima nego 2006. godine kada smo počeli i ono što je važno da naši građani znaju, to je da penzijski fondovi kod nas postoje već 10 godina, zapravo od 2006. godine do danas, tu smo negde na pragu prve decenije poslovanja. Naša imovina pod upravljanjem trenutno je na nivou ukupne industrije, nešto više od preko 200 miliona evra i ta cifra, imajući u vidu kad smo počeli, u kojim okolnostima i poredeći je sa svim drugim važnim parametrima u Srbiji je negde očekivana.

Voditelj:

A šta je sa poverenjem građana? Da li građani time što uplaćuju u penzione fondove praktično vama daju na upravljanje svoj novac? Kako vi dalje upravljate sa tim novcem?

Zoran Milivojević, Dunav penzioni fond:

Ono što je dobro i za građane i za državu, preko 90% ukupnih plasmana svih fondova vraća se u državne hartije od vrednosti.

Voditelj:

Gde je sigurno.

Zoran Milivojević, Dunav penzioni fond:

Apsolutno. Korist je obostrana. Samim tim prethodnih 10-ak godina daje za pravo da građani su se uverili da imaju prinose, da se penzija redovno isplaćuje, jednokratna isplata se redovno isplaćuje.

Voditelj:

Koje su prosečne uplate mesečne privatne penzije?

Zoran Milivojević, Dunav penzioni fond:

Oko 3600 dinara prosek, uzimajući u obzir i uplate poslodavaca i lične uplate građana.

Voditelj:

Dakle, kad ste pomenuli poslodavce, tu su i poreske olakšice za poslodavce. Upravo je to motivisalo poslodavce da uplaćuju privatne penzije svojim zaposlenima.

Nataša Marjanović, Generali penzioni fond:

Jeste. Upravo postojanje poreskih olakšica je važan činilac postojanja i ovog nivoa razvoja penzijskih fondova. Krenuli smo sa nivoom od 3000 dinara mesečno poreske olakšice, zapravo ako taj iznos poslodavac uplaćuje za svoje zaposlene ne plaća poreze i doprinose i ako zaposleni od svoje zarade putem administrativne zabrane uplaćuje taj iznos, oslobođen je plaćanja poreza i taj iznos se svake godine usklađuje sa rastom cena na malo. Danas taj iznos iznosi 5420 dinara.

Voditelj:

Jel raste broj onih koji privatno uplaćuju penziju?

Nataša Marjanović, Generali penzioni fond:

Datum: 22.04.2015

Medij: RTS1

Emisija: Oko

Autori: Redakcija

Teme: Konkurencija.; Dobrovoljni penzijski fond Generali

	Početak	Trajanje
Emisija	22.04.2015 18:30:00	30:00
Prilog	22.04.2015 18:30:00	30:00

Naslov: Privatne penzije

3658

Raste broj. Ono što bi zaista želela da kažem, to je da su najbolji primeri oni gde i poslodavac uplaćuje za svoje zaposlene, a i zaposleni sam za sebe uplaćuje.

Voditelj:

Koliko je takvih?

Nataša Marjanović, Generali penzioni fond:

Takvih recimo u našem fondu je 25% članova.

Voditelj:

Znači svaki četvrti?

Nataša Marjanović, Generali penzioni fond:

I želela bih da kažem da građani razumeju o kojim nivoima se radi. Neko ko je početkom 2007. godine počeo da uplaćuje taj maksimalni neoporezovani iznos koji je onda iznosio 3000 dinara, danas on iznosi 5420 dinara, i poslodavac ga je pratio sa takvim iznosom, taj član danas na svom računu, zapravo na kraju marta na svom računu ima milion i 200 hiljada dinara, odnosno zapravo sredstva uplati u vrednosti od 10 hiljada evra, što svakako nije malo za prvih 8 i po godina štednje, a jasno je da kod penzijskih fondova zapravo suština su male uplate u dugom vremenskom periodu, gde se efekti prinosa na prinos najviše se vide dužim protokom vremena, odnosno ovih milion i 200 hiljada dinara će biti mnogo više cifra za nekog člana koji štedi 20-30 godina i zato mi svim članovima govorimo da je bitno da što pre krenu sa uplatama, čak je to mnogo važnije nego sam iznos uplate.

Voditelj:

I evo za kraj, kako vi vidite dalju reformu penzionog sistema da bi bio održiv i da bi penzije kada se mi penzionišemo budu veće od ovih 23 hiljade dinara, koliko je sada prosečna penzija državna?

Zoran Milivojević, Dunav penzioni fond:

Prvo što treba da se uradi je da se poveća taj odnos broja zaposlenih i broja penzionera. Država je uradila u ovom trenutku izmenama Zakona o obaveznom penzijskom osiguranju neke pomake u pomeranju starosne granice. Nataša je već spomenula, veća edukacija ljudi...

Voditelj:

Veće plate pre svega, da bi se ljudi mogli da odluče...

Zoran Milivojević, Dunav penzioni fond:

Prevažodno promene nečega u svesti. Postoje ljudi koji primaju ispod prosečnih zarada i uplaćuju mesečno, ali imaju tu svest da će im to u budućnosti značiti dosta. Ima ljudi koji imaju solidne plate, čak i mnogostruko veće od prosečnih, ali ne uplaćuju, jer smatraju da je to nešto daleko iza i u ovom trenutku nije bitno.

Voditelj:

Hvala vam najlepše na razgovoru za RTS. Evo gospodine Altiparmakov, nakon ovog razgovora ključno pitanje koje se nameće jeste ko garantuje za privatne penzije koje mi uplaćujemo?

Nikola Altiparmakov, član Fiskalnog saveta:

Kao što sam rekao, ne garantuje niko. Uslovno govoreći, niko ne garantuje ni za državne penzije, ali s obzirom da državne penzije nisu izložene tim rizicima od prinosa na tržištima kapitala, onda je volatilnost, odnosno neizvesnost nešto manja u pogledu iznosa državnih penzija, mada svakako i to je ono što ključno treba reći, da državne penzije, ne samo u Srbiji već i u svim zemljama Evrope, će biti sve niži i niži procenat prosečne zarade iz prostog razloga zbog demografskog starenja stanovništva. Mi smo, konkretno u slučaju Srbije, pre pola veka imali 10 mladih na jednu staru osobu, sada je taj odnos 4:1, u sledećih pola veka će biti manje od 2:1.

Voditelj:

Znači ako je sada prosečna penzija pola prosečne plate, u budućće će biti još niža?

Nikola Altiparmakov, član Fiskalnog saveta:

Biće relativno još niža, da, i zato je ključno da se ovim penzijskim reformama koje su prošle godine usvojene povećava efektivna starosna dob pri penzionisanju, tako da ljudi rade nešto duže, godinu ili dve duže, u skladu sa povećanjem prosečne dužine životnog veka u Srbiji i da se na taj način omogući nešto veći odnos prosečne plate i penzije.

Voditelj:

Da, ali nije li neozbiljno to i kako je u drugim zemljama rešeno da niko ne garantuje za te privatne

Datum: 22.04.2015

Medij: RTS1

Emisija: Oko

Autori: Redakcija

Teme: Konkurencija.; Dobrovoljni penzijski fond Generali

	Početak	Trajanje
Emisija	22.04.2015 18:30:00	30:00
Prilog	22.04.2015 18:30:00	30:00

Naslov: Privatne penzije

3740

penzije koje mi uplaćujemo u fondove, da država ne može da preuzme bar isplatu minimalne penzije?

Nikola Altiparmakov, član Fiskalnog saveta:

Baš odlično što ste tu pitali. Tu je to ključno. Dakle, i to je ključno zato su obavezne privatne penzije toliko loše i toliko ne odgovaraju potrebama država. Najbolja praksa koju praktično prate sve najrazvijenije zemlje je da imate to obavezno državno penzijsko osiguranje, koje vam garantuje u krajnjoj liniji neki minimalni iznos. Na njega uvek možete da se oslonite, ali onda, zbog demografskog starenja, to ne bi trebalo građanima da bude jedini izvor prihoda u starosti i da njega treba nadopuniti privatnom štednjom za penziju, ali isključivo na dobrovoljnoj osnovi i tu bih možda pogledao malo šire nego što smo pričali. Nema razloga da građani ne štede i u životnom osiguranju i štednja u banci i čak i stambeni krediti, odnosno kupovine je jedan oblik potencijalne štednje za starost, jer u svim razvijenim zemljama, uskoro će to verovatno i u zemljama u regionu...

Voditelj:

Da, ali kod penzionog fonda, privatni penzioni fond, kako tu obezbediti tu minimalnu, barem, jel postoji u razvijenim zemljama bar tu garancija minimalne isplate penzije?

Nikola Altiparmakov, član Fiskalnog saveta:

Nemate, minimalne, naravno što duže štedite i što penzijski fondovi...

Voditelj:

Ako propadne fond?

Nikola Altiparmakov, član Fiskalnog saveta:

Ako propadne fond onda nemate, ali barem imate tu državnu penziju, da znate da nećete biti ugroženi u materijalnom smislu, a u privatnim penzijskim fondovima to zavisi koliko ste štedeli...

Voditelj:

Znači ovakav sistem kakav imamo, on odgovara onome što postoji u razvijenim zemljama?

Nikola Altiparmakov, član Fiskalnog saveta:

Apsolutno.

Voditelj:

A sad, vi ste pomenuli reformu penzionog sistema i sad, to je započeto i ove godine, međutim sad se pominje to da to prevremeno penzionisanje koje se kažnjavalo, da sada se razmatra mogućnost da se ipak ukinu ti penali, da se ljudi ne kažnjavaju zato što se prevremeno penzionišu. Kako vama zvuči ta najava?

Jelena Kočović, profesorka Ekonomskog fakulteta:

Mislim da je neopravdano bilo to kažnjavanje, za svaki mesec nedovoljnog staža kao uslov za odlazak u penziju, jer mi imamo tu različite slučajeve. Šta sad, neko, evo recimo baš jedan drastičan primer, neko je ostao u Beobanci bez posla u 50 godina, mora da ide u invalidsku penziju. Em je kažnjen što je ostao bez posla, niko ga neće u 50 godina, em još treba da ga kazne i zato što nema dovoljan staž, a bez njegove krivice. Sad recimo žena odlazi u invalidsku penziju u 55 godina, a ostala bez posla recimo u 45 i niko je nije hteo.

Voditelj:

A šta je tu rešenje? Da li onda rigoroznija kontrola ko se uopšte penzioniše?

Jelena Kočović, profesorka Ekonomskog fakulteta:

Naravno, već je to i počelo. Bilo je raznoraznih zloupotreba zato što je sada mnogo manji procenat invalidskih penzionera, ja mislim negde oko 26%, a bio je preko 30%, tako da je tu dosta učinjeno. Međutim, ovo što je najznačajnije, zapravo to plaćanje doprinosa, jer mi imamo, evo recimo ja sam na Ekonomskom fakultetu trenutno direktor Naučno-istraživačkog centra, najveći broj projekata radimo za preduzeća u stečaju. To je zapravo slika današnje situacije privrede u Srbiji. Tu su preduzeća u stečaju, u likvidaciji, ti koji ne plaćaju. 76% je nenaplativo, 61 milijardu dinara duguju preduzeća, a od toga 76% već se zna da je nenaplativo.

Voditelj:

I znači šta čeka te radnike koji su radili tu? Oni praktično ostaju bez penzija?

Jelena Kočović, profesorka Ekonomskog fakulteta:

To bi država morala da nađe zapravo neko rešenje, jer nije krivica radnika što su ostali zapravo, ako su ostali bez posla i još ako im nisu plaćeni doprinosi. Mora da se nađe neko rešenje.

Datum: 22.04.2015

Medij: RTS1

Emisija: Oko

Autori: Redakcija

Teme: Konkurencija.; Dobrovoljni penzijski fond Generali

	Početak	Trajanje
Emisija	22.04.2015 18:30:00	30:00
Prilog	22.04.2015 18:30:00	30:00

Naslov: Privatne penzije

3862

Nikola Altiparmakov, član Fiskalnog saveta:

Ako mogu samo da dodam, čini mi se da uopšte ta priča oko umanjenja za prevremeno penzionisanje nije najbolje objašnjena u javnosti. Ne radi se o tome da će bilo kome zbog nedostatka staža biti umanjena penzija, već ako odete ranije u penziju i duže koristite penziju logično je da ona bude nešto manja i mislim da je ovde jako pogrešno što je dovedeno u vezu ove firme u stečaj, jer oni su same po sebi izuzetak, odnosno problem koji je potrebno rešavati od slučaja do slučaja. Ovi faktori umanjenja za prevremeno penzionisanje apsolutno su deo svih uspešnih penzijskih sistema u Evropi i u regionu i zapravo oni su trebali da budu uvedeni još u reformi 2003. godine, pa nisu, pa 2010. jer ako vi ne sankcionišete prevremeno penzionisanje, onda vam je džabe da povećavate granicu i na 65 godina i 67, kad ćete imati motivaciju da ljudi odu pre te starosne granice i da primaju istu penziju kao da su otišli u redovnu penziju, a ako ima nekih problema, nažalost, u kojima se susrećemo u ovom procesu tranzicije i preduzeća u stečaju, onda to treba nekim specijalnim merama izvan penzijskog sistema rešavati.

Voditelj:

Dakle vi ste za to da penali ostanu, a vi da se ukinu?

Jelena Kočović, profesorka Ekonomskog fakulteta:

Da se ukinu, međutim meni je veći problem ta parametarska reforma, koja nije suštinska reforma.

Voditelj:

Šta to znači?

Jelena Kočović, profesorka Ekonomskog fakulteta:

Ovo recimo produžavanje radnog veka. Pri ovakvom odlivu mozgova, 30 hiljada ljudi odlazi zato što nema nikakve šanse da se zaposli u Srbiji. Kakve ćemo šanse dati uopšte za zapošljavanje ako produžavamo radni vek?

Voditelj:

Vi ste za? Šta bi onda bilo rešenje?

Jelena Kočović, profesorka Ekonomskog fakulteta:

Ja sam za to da zapravo se ne produžava ta starosna granica, jer efekti gledano na čitavu ekonomiju, ekonomski efekti su za mene mnogo lošiji u odnosu na recimo na ovo što mi gubimo, najsposobnije i što odlaze iz Srbije i na kraju krajeva, to je činjenica, više ni ekonomisti ne mogu da se zaposle. Jer ja radim na fakultetu, znam kako se jako teško danas dolazi do posla.

Voditelj:

Da, ali kad se podvuče crta, gospođo Nikolić, dakle reforma penzionog sistema je deo reforme države i zbog toga što nam je budžet u tolikom minusu i sad, šta možemo da očekujemo u budućnosti? Imamo te penale za prevremeno penzionisanje, produženje radnog veka i kada ćemo videti te efekte onda u budžetu?

Radojka Nikolić, urednica magazina Biznis i Ekonometar:

Za sve ove rezultate reformi koje se sprovode potrebno je vreme. Za penzionu reformu pogotovo je potrebno vreme, zato što mora da prođu godine kada se primeni nešto pa da vi vidite efekte toga. Ono što je za svaku penziju veoma važno, to je, zapravo da bi penzioni sistem bio stabilan, to je da ima što više zaposlenih ljudi, koji imaju stabilan i siguran posao, koji imaju...

Voditelj:

I da poslodavci uplaćuju doprinose, da država to kontroliše.

Radojka Nikolić, urednica magazina Biznis i Ekonometar:

Da država kontroliše i da na taj način imate uređen sistem, inače kaos je u svemu moguć kao što je moguć i u penzionom sistemu. Kod nas se pokušava sada tom nekom kontrolom i ovim merama koje su prošle godine uvedene da se poboljša zapošljavanje, prijava radnika koji nisu prijavljeni bez kažnjavanja, da se prijave i izgleda da se nešto na tom planu i dogodilo, da je došlo do nekih pomaka, ali to je toliko milimetarski pomak, mnogo rigoroznija kontrola i s jedne strane poslodavaca, s druge strane uplata i s treće strane da ne knjižimo ovo prebacivanje uplate iz doprinosa za penziju kao da je sad to neka povećana toliko zaposlenost, pa otuda su toliki prihodi stigli u budžet. Najvažnije je rasteretiti budžet deficitarnog finansiranja za penzije i stvoriti stabilnu privredu, gde zaposleni ljudi mogu da uplaćuju i da se iz toga finansiraju penzije.

Voditelj:

Datum: 22.04.2015

Medij: RTS1

Emisija: Oko

Autori: Redakcija

Teme: Konkurencija.; Dobrovoljni penzijski fond Generali

	Početak	Trajanje
Emisija	22.04.2015 18:30:00	30:00
Prilog	22.04.2015 18:30:00	30:00

Naslov: Privatne penzije

298

I da razmisle da li će privatnu penziju sami da uplaćuju.

Radojka Nikolić, urednica magazina Biznis i Ekonometar:

Svakako.

Voditelj:

Najlepše vam hvala na gostovanju na RTS-u. Poštovani gledaoci, vama hvala što ste bili sa nama, ostanite i dalje uz vaš RTS i želim prijatno veče u ime ekipe Oka.

